

TUSSEN NEW YORK EN GENÈVE: VN-KRONIEK Maart tot mei 2025

Margarita Avramtcheva, Bram Burger & Janneke Bossenbroek *

Samenvatting | Deze kroniek beschrijft de gebeurtenissen in de diverse mensenrechtenorganen van de Verenigde Naties (VN) van maart tot mei 2025. Hierbij komt eerst een discussie over het Gaza/Israël-conflict en de VN-liquiditeitscrisis aan bod. Deze twee stukken worden vervolgd door stukken over de Veiligheidsraad en de Mensenrechtenraad, en vervolgens de gespecialiseerde Comités die toezien op de naleving van de verschillende VN-mensenrechtenverdragen.

DOI | 10.54195/NTM.23675

© Author(s); licensed under Creative Commons Attribution 4.0

Gaza/Israël

Sinds het schrijven van de vorige kroniek is het tijdelijke staakt-het-vuren tussen Israël en Gaza beëindigd en is er sprake van een blokkade van toevoer van goederen naar Gaza vanuit Israël. Als gevolg hiervan wordt de humanitaire situatie steeds nijpender in Gaza. Meerdere internationale comités roepen in dit kader op tot het voorkomen van een ernstige humanitaire crisis, opheffing van de blokkade en een hernieuwd staakt-het-vuren.¹

Zo veroordelen het Kinderrechtencomité en het Rassendiscriminatiecomité de aanhoudende belemmering van humanitaire hulp aan Gaza en roepen ze de internationale gemeenschap op om druk uit te oefenen op Israël om onmiddellijke en duurzame toegang tot voedsel en medische benodigdheden te verlenen.² Het Kinderrechtencomité benadrukt dat sinds het blokkeren van humanitaire hulp vijftig kinderen zijn gestorven van honger en vele andere kinderen op het punt van sterven staan.³ Mocht de blokkade aanhouden, dan zouden 71.000 kinderen onder de vijf jaar het komende jaar aan acute ondervoeding kunnen lijden, waarbij het zich baseert op cijfers van het VN-Kinderfonds (UNICEF) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO).⁴

- M.S. Avramtcheva rondde een LL.M. Public International Law af aan de Universiteit van Oslo en schrijft deze bijdrage op persoonlijke titel. B. Burger rondde een LL.M. Public International Law af aan de Universiteit Leiden en een LL.M. in International Human Rights & Environmental Law aan de University of New South Wales en schrijft deze bijdrage op persoonlijke titel. J.A. Bossenbroek rondde een LL.M. Public International Law af en een LL.M. Strafrecht aan de Universiteit Utrecht en schrijft deze bijdrage op persoonlijke titel.

- 1 'Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades', *OHCHR* 21 mei 2025; 'Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access', *OHCHR* 9 mei 2025.
- 2 'Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades', *OHCHR* 21 mei 2025; 'Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access', *OHCHR* 9 mei 2025.
- 3 'Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades', *OHCHR* 21 mei 2025.
- 4 'Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades', *OHCHR* 21 mei 2025.

‘Het recht op voedsel is een fundamenteel mensenrecht, intrinsiek verbonden met het recht op leven’,⁵ aldus het Kinderrechtencomité.

Ook het Rassendiscriminatiecomité heeft wederom⁶ een dringende oproep gedaan voor onmiddellijke humanitaire toegang en een duurzaam staakt-het-vuren. Het Comité waarschuwt voor catastrofale gevolgen voor de burgerbevolking door onder andere voedseltekorten.⁷ De oproep kwam enkele uren nadat de World Central Kitchen aankondigde dat het gedwongen was zijn resterende gaarkeukens in Gaza te sluiten vanwege voedselgebrek. Het Wereldvoedselprogramma sloeg eerder alarm over de totale ineenstorting van de voedselhulpoperaties in de belegerde enclave. Eind april maakte het VN-voedselagentschap bekend dat al zijn voedselvoorraden in Gaza uitgeput waren en dat aanhoudende beperkingen bij belangrijke grensovergangen de invoer van extra voorraden hebben geblokkeerd.⁸

Naast de humanitaire crisis veroordelen beide comités in de afgelopen periode de aanhouden- de militaire acties van Israël in Gaza, waarbij naar verluidt meer dan honderd kinderen werden gedood in een week, aldus het Kinderrechtencomité.⁹ Het Rassendiscriminatiecomité verwees naar willekeurige bombardementen en uitgebreide grondinvallen, ‘die de humanitaire crisis dramatisch hebben verergerd en de burgerbevolking ernstig in gevaar hebben gebracht.’¹⁰ Het Rassendiscriminatiecomité vestigde ook de aandacht op de bredere verslechtering van de omstandigheden in de bezette Palestijnse gebieden, waaronder Oost-Jeruzalem en de Westelijke Jordaanoever, waar patronen van massale ontheemding en kolonistengeweld steeds meer lijken op die in Gaza.¹¹

De Mensenrechtenraad heeft het mandaat van de Speciaal Rapporteur voor de mensenrechten in de Palestijnse Gebieden, Francesca Albanese met drie jaar verlengd.¹² Albanese’s mandaatverlenging vond plaats ondanks grote tegendruk van pro-Israëliëse organisaties zoals UN Watch

5 ‘Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades’, *OHCHR* 21 mei 2025.

6 Op 12 december 2024 heeft het Rassendiscriminatiecomité, onder de procedure voor vroegtijdige waarschuwingen en dringende maatregelen, een besluit gepubliceerd aangaande Israël/Palestijnse gebieden, waarin het de aandacht vestigde op de situatie in Gaza en nalatigheid van Israël omtrent naleving van internationaal recht, zie: ‘Gaza: UN committee alarmed by Israel’s blatant disregard for binding international orders’, *OHCHR* 13 december 2024, beschikbaar via <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2024/12/gaza-un-committee-alarmed-israels-blatant-disregard-binding-international>.

7 ‘Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access’, *OHCHR* 9 mei 2025.

8 ‘Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access’, *OHCHR* 9 mei 2025.

9 ‘Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access’, *OHCHR* 9 mei 2025; ‘Gaza: UN Child Rights Committee condemns mass starvation of children amid aid blockades’, *OHCHR* 21 mei 2025.

10 ‘Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access’, *OHCHR* 9 mei 2025.

11 ‘Gaza: UN anti-racism committee decries halt to food aid, urges immediate humanitarian access’, *OHCHR* 9 mei 2025.

12 ‘UN Human Rights Council extends Francesca Albanese’s mandate despite pro-Israel opposition’, *TRT Global* 4 april 2025, beschikbaar via trt.global/world/article/6e0b924d2b9d.

die haar als antisemitisch bestempelen.¹³ Ook de VS heeft zich kritisch uitgesproken over de herbenoeming tegen de VN en heeft aangegeven dat deze verlenging nog een voorbeeld is waarom President Trump zijn ambtenaren heeft bevolen alle deelname aan de VN-Mensenrechtenraad te staken.¹⁴ De relevante resolutie volgde kort na de publicatie van het meeste recente rapport van Albanese, waarin zij, gezamenlijk met andere experts, landen oproept 'to end unfolding genocide or watch it end life in Gaza'.¹⁵ Ook de onderzoekscommissie van de VN voor de Palestijnse Gebieden en Israël rapporteerde aan de Mensenrechtenraad in de afgelopen sessie over de wrede daden in Gaza. De focus van de commissie is hoe Israël steeds vaker gebruik maakt van seksueel, reproductief en andere vormen van gender-gerelateerd geweld tegen Palestijnen als onderdeel van een bredere poging om hun recht op zelfbeschikking te ondermijnen en genocide te plegen door de systematische vernietiging van seksuele en reproductieve gezondheidszorgfaciliteiten.¹⁶

Liquiditeitscrisis in de VN

Zoals algemeen bekend verkeert de VN in een liquiditeitscrisis. De Algemene Vergadering heeft een 'vijfde commissie', de Commissie van de Algemene Vergadering die verantwoordelijk is voor administratieve en begrotingsaangelegenheden.¹⁷ In april en mei heeft die commissie haar hervatte 79e zitting afgesloten, waarbij de nadruk vooral lag op de begrotingen voor vredeshandhaving en de aanhoudende liquiditeitscrisis.¹⁸ De reguliere begrotingsontvangsten van de VN blijven ver achter bij de ramingen en liggen aanzienlijk onder het niveau van vorig jaar, waardoor de commissie de lidstaten heeft aangespoord hun betalingen te versnellen. Door de liquiditeitscrisis zijn de VN gedwongen te bezuinigen en de werving van personeel te bevriezen, waardoor het vermogen om de opgedragen programma's uit te voeren in gevaar komt en de organisatie een steeds groter reputatierisico loopt.¹⁹ Volgens het comité zijn de staten 2,4 miljard USD aan bijdragen aan de reguliere begroting verschuldigd, waarvan 1,5 miljard USD door de VS en

13 'VS heeft het gehad omstrede VN-rapporteur Francesca Albanese, eist 'onmiddellijk' ontslag', *De Telegraaf* 21 mei 2025, beschikbaar via www.telegraaf.nl/nieuws/312878950/vs-heeft-het-gehad-omstrede-vn-rapporteur-francesca-albanese-eist-onmiddellijk-ontslag; 'Woede om komst omstrede VN-rapporteur naar Nederland', *RTL* 12 februari 2025, beschikbaar via rtl.nl/nieuws/buitenland/artikel/5494176/vn-rapporteur-gaza-francesca-albanese-niet-welkom-tweede-kamer.

14 'U.S. condemns extension of Albanese's UN mandate, citing anti-Israel bias', *i24 News* 16 april 2025, beschikbaar via www.i24news.tv/en/news/israel/diplomacy-defense/artc-u-s-condemns-extension-of-albanese-s-un-mandate-citing-anti-israel-bias.

15 'End unfolding genocide or watch it end life in Gaza: UN experts say States face defining choice', *OHCHR* 7 mei 2025, beschikbaar via www.ohchr.org/en/press-releases/2025/05/end-unfolding-genocide-or-watch-it-end-life-gaza-un-experts-say-states-face.

16 "'More than a human can bear': Israel's systematic use of sexual, reproductive and other forms of gender-based violence since October 2023", *OHCHR* 13 maart 2025, beschikbaar via www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/more-human-can-bear-israel-s-systematic-use-sexual-reproductive-and-other?sub-site=HRC.

17 'Administrative and Budgetary Committee (Fifth Committee)', UNGA, beschikbaar via <https://www.un.org/en/ga/fifth/>.

18 'Programme of Work & Status of Documentation of the 79th Session', UNGA Fifth Committee, beschikbaar via <https://www.un.org/en/ga/fifth/79/main79.shtml>.

19 UNGA, 'Severe Cash Shortfall Exposing United Nations to Growing Reputational Risk, Speakers Warn, as Fifth Committee Discusses Organization's Worsening Financial Situation', GA/AB/4499, 19 mei 2025.

590 miljoen USD door China.²⁰ Dit betekent een stijging van de schulden van 1,7 miljard dollar ten opzichte van het voorgaande jaar en een tekort van 2,7 miljard dollar voor vredesoperaties.²¹

Gedurende de zitting had de commissie zelf moeite om grip te krijgen op de situatie. Hoewel vijf resoluties werden aangenomen, spraken meerdere delegaties hun ernstige zorgen uit over de beperkte en teleurstellende uitkomsten van de zitting.²² Dit benadrukten de delegaties van de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Japan: 'We zeggen tegen de VN dat ze efficiënter moet werken, maar onze werkmethoden zijn waarschijnlijk het minst efficiënt. We zeggen tegen de VN dat ze moet bezuinigen, maar we geven haar geen richtlijnen om dat te doen'.²³ Een van de voorgestelde oplossingen die worden besproken, is een herziening van de al lang bestaande regel dat niet-bestede middelen aan het einde van het jaar als kredieten aan de lidstaten moeten worden terugbetaald.²⁴

De commissie wederom zegt dat een slecht onderbouwde VN rechtstreeks leidt tot een minder gezonde, minder veilige en minder welvarende wereld.²⁵ Dit werd vooral bevestigd nadat de Verenigde Staten hun financiering via USAID drastisch hadden verminderd.²⁶ Op 24 januari kondigde de Amerikaanse regering aan dat zij miljarden dollars aan financiering via USAID zou schrappen. Aangezien deze regering vorig jaar ongeveer 47 procent van de wereldwijde humanitaire hulp financierde, heeft deze maatregel nu al enorme negatieve gevolgen voor de VN, ngo's en anderen wereldwijd.²⁷ Als gevolg hiervan moeten VN-agentschappen die wereldwijd hulpverleners, serieus overwegen om banen te schrappen en kosten te besparen.

Nog een voorbeeld van hoe de VS financiële druk uitoefent op het internationale rechtssysteem zijn de sancties tegen het Internationaal Strafhof.²⁸ De VS heeft de sancties opgelegd in reactie op het bekendmaken van een arrestatiebevel tegen zowel Netanyahu en (voormalige) Israëlische legerleiding voor misdrijven tegen de mensheid, als Hamas leiderschap.²⁹ Deze sancties raken het Hof hard; naast visumrestricties en financiële straffen voor mensen die het ICC helpen valt de grootste klap bij serviceverleners zoals banken en software bedrijven.³⁰

Veiligheidsraad

20 UNGA, 'Regular Budget Collections Trailing Expectations, UN Controller Tells Fifth Committee, Urging Member States to Expedite Payments amid Worsening Liquidity Crisis', GA/AB/4498, 9 mei 2025.

21 UNGA, 'Severe Cash Shortfall Exposing United Nations to Growing Reputational Risk, Speakers Warn, as Fifth Committee Discusses Organization's Worsening Financial Situation', GA/AB/4499, 19 mei 2025.

22 UNGA, 'Fifth Committee Concludes Resumed Session amidst Concerns Over Working Methods, Meagre Results', GA/AB/4495, 28 maart 2025.

23 UNGA, 'Fifth Committee Concludes Resumed Session amidst Concerns Over Working Methods, Meagre Results', GA/AB/4495, 28 maart 2025.

24 UNGA, 'Fifth Committee Concludes Resumed Session amidst Concerns Over Working Methods, Meagre Results', GA/AB/4495, 28 maart 2025.

25 'US aid cuts will make world 'less healthy, less safe and less prosperous': Guterres', *UN Press* 28 februari 2025.

26 'US funding pause leaves millions 'in jeopardy', insist UN humanitarian', *UN Press* 4 februari 2025.

27 'US funding pause leaves millions 'in jeopardy', insist UN humanitarian', *UN Press* 4 februari 2025.

28 'Imposing Sanctions On The International Criminal Court', *The White House* 6 februari 2025, beschikbaar via www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/02/imposing-sanctions-on-the-international-criminal-court.

29 'Imposing Sanctions On The International Criminal Court', *The White House* 6 februari 2025, beschikbaar via www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/02/imposing-sanctions-on-the-international-criminal-court.

30 'Internationaal Strafhof hard geraakt door sancties VS: 'Ik schrik hiervan'', *NOS* 15 mei 2025, beschikbaar via nos.nl/artikel/2567417-internationaal-straafhof-hard-geraakt-door-sancties-vs-ik-schrik-hiervan.

In maart, april, en mei besteedde de Veiligheidsraad bijna dagelijks aandacht aan het Midden-Oosten en de Palestijnse Gebieden³¹ en sprak de raad over de toename van terroristische aanslagen en aanslagen op VN-missies. Deze terroristische aanslagen vonden plaats in Pakistan, Niger en Jammu en Kasjmir.³² Ook VN-troepen en vredeshandhavers van de Multidimensionale Geïntegreerde Stabilisatiemissie van de VN in de Centraal-Afrikaanse Republiek (MINUSCA), de Interim-Veiligheidsmacht van de VN voor Abyei (UNISFA) en de VN-missie in Zuid-Sudan (UNMISS) werden tijdens deze periode aangevallen.³³ De aanvallen op VN-personeel varieerden van de detentie van meer dan zestig personeelsleden in Zuid-Sudan, tot een aanval op twee VN-evacuatiehelikopters en de moord op een vredeshandhaver in de Centraal-Afrikaanse Republiek tijdens een routine patrouille. De leden van de Veiligheidsraad herhaalden dat aanvallen op vredeshandhavers oorlogsmisdaden kunnen vormen en herinnerden alle partijen aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal humanitair recht.

Als laatste, naar aanleiding van het aftreden in januari van rechter Nawaf Salam (Libanon) van het Internationaal Gerechtshof, heeft de Raad en de Algemene Vergadering van de VN de heer Mahmood Daifallah Hmoud (Jordanië) tot lid van het Hof gekozen voor het resterende gedeelte van de ambtstermijn.³⁴

Mensenrechtenraad

De 58^e sessie van de Mensenrechtenraad (hierna: Raad) heeft van 24 februari tot 4 april plaatsgevonden. Naast de aangenomen resolutie die het mandaat van de Speciaal Rapporteur voor de mensenrechten in de Palestijnse Gebieden met drie jaar verlengt, focuste de Raad zich op onder meer Venezuela en Zuid-Soedan.

Diplomatieke relaties tussen Venezuela en Nederland begonnen erg slecht dit jaar; nadat de Nederlandse ambassade in Caracas gedwongen werd te halveren door de Venezolaanse regering, heeft ook Nederland de opdracht aan de Venezolaanse ambassade gegeven om te halveren.³⁵ De reden voor deze diplomatieke rel was dat Nederland zich in binnenlandse aangelegenheden in Venezuela zou hebben gemengd en steun zou hebben verleend aan extremistische groepen.³⁶ Zodoende kreeg de ambassadeur te horen dat zes diplomaten binnen 48 uur

31 'Security Council in Review March 2025', SCPCRB/SCAD, maart 2025; 'Security Council in Review April 2025', SCPCRB/SCAD, april 2025; 'Security Council in Review May 2025', SCPCRB/SCAD, mei 2025.

32 'Security Council Press Statement on Terrorist Attack in Jammu and Kashmir', SC/16050, 25 april 2025; 'Security Council Press Statement on Terrorist Attack in Pakistan', SC/16019, 14 maart 2025; 'Security Council Press Statement on Terrorist Attack in Niger', SC/16032, 27 maart 2025; 'Security Council Press Statement on Terrorist Attack in Pakistan', SC/16069, 22 mei 2025.

33 'Security Council Press Statement on UN Interim Security Force for Abyei Detention, Abduction and Looting by Rapid Support Forces', SC/16022, 17 maart 2025; 'Security Council Press Statement on Attack against United Nations Mission in South Sudan', SC/16026, 21 maart 2025.

34 'Security Council 9922nd Meeting Agenda', S/PV.9922, 27 mei 2025.

35 'Kamerbrief over ontbieden Venezolaanse Zaakgelastigde', *Rijksoverheid* 15 januari 2025, beschikbaar via rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/01/16/kamerbrief-inzake-ontbieden-venezolaanse-zaakgelastigde.

36 'Diplomatenrel met Venezuela: ook Venezolaans ambassadepersoneel gehalveerd', NOS 15 januari 2025, beschikbaar via nos.nl/artikel/2551941-diplomatenrel-met-venezuela-ook-venezolaans-ambassadepersoneel-gehalveerd.

het land uit moesten.³⁷ Nederland deed krachtig afstand van deze aantijgingen en onderstreepte juist dat het hier gaat om het inzetten voor mensenrechten en het herstel van democratie en rechtsstaat in Venezuela.³⁸ Zo heeft ook Nederland ondervonden dat de regering Maduro diplomatieke pogingen om aandacht te vragen voor deze mensenrechtenschendingen niet in dank afneemt.

Ook de Mensenrechtenraad heeft tijdens de afgelopen sessie zich laten informeren over de schrikbarende mensenrechtensituatie in Venezuela. De VN-onderzoeksmis­sie naar Venezuela rapporteerde dat de regering zich blijft schuldig maken aan acties die een misdaad tegen de menselijkheid vormen, namelijk vervolging op politieke gronden, gepleegd in verband met de misdaad van gevangenisstraf of ernstige vrijheidsberoving en andere misdaden.³⁹ Willekeurige detenties van personen die worden gezien als tegenstanders van de regering, waaronder leden van de politieke oppositie, mensenrechtenverdedigers en journalisten, vinden regelmatig plaats volgens de missie; er zijn minstens 42 arrestaties gedocumenteerd tussen september en december 2024 en nog eens 84 in de eerste vijftien dagen van januari 2025.⁴⁰ De missie geeft aan dat diplomatieke pogingen om te communiceren met gevangenen door de regering van Maduro worden genegeerd en dat gevangenen incommunicado worden gehouden, in strijd met het internationaal recht.⁴¹

Terwijl de President van de Mensenrechtenraad de nieuwe leden van het Permanente Forum voor personen van Afrikaanse afkomst benoemt,⁴² slaat de VN-Commissie betreffende de mensenrechtensituatie in Zuid-Soedan alarm deze sessie. ‘Zuid-Soedan moet vooruitgang boeken, de bepalingen van het vredesakkoord implementeren, instellingen versterken en een fundament voor democratie leggen’, aldus Yasmin Sooka, voorzitter van de Commissie.⁴³ ‘In plaats daarvan zijn we getuige van een alarmerende achteruitgang die jaren van moeizaam verworven vooruitgang teniet zou kunnen doen. In plaats van verdeeldheid en conflict aan te wakkeren, moeten leiders zich dringend weer richten op het vredesproces, de mensenrechten van Zuid-Soedanese burgers verdedigen en zorgen voor een soepele overgang naar democratie’, voegde ze eraan

37 ‘Diplomatenrel met Venezuela: ook Venezolaans ambassadepersoneel gehalveerd’, NOS 15 januari 2025, beschikbaar via nos.nl/artikel/2551941-diplomatenrel-met-venezuela-ook-venezolaans-ambassadepersoneel-gehalveerd.

38 ‘Diplomatenrel met Venezuela: ook Venezolaans ambassadepersoneel gehalveerd’, NOS 15 januari 2025, beschikbaar via nos.nl/artikel/2551941-diplomatenrel-met-venezuela-ook-venezolaans-ambassadepersoneel-gehalveerd.

39 ‘Venezuela: Harsh repression and crimes against humanity ongoing Fact-Finding Mission says’, OHCHR 18 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC).

40 ‘Venezuela: Harsh repression and crimes against humanity ongoing Fact-Finding Mission says’, OHCHR 18 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC).

41 ‘Venezuela: Harsh repression and crimes against humanity ongoing Fact-Finding Mission says’, OHCHR 18 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/venezuela-harsh-repression-and-crimes-against-humanity-ongoing-fact-finding?sub-site=HRC).

42 ‘President of the Human Rights Council appoints members of Permanent Forum on People of African Descent’, OHCHR 7 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/president-human-rights-council-appoints-members-permanent-forum-people?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/president-human-rights-council-appoints-members-permanent-forum-people?sub-site=HRC).

43 ‘South Sudan’s leaders must avert another deadly crisis and uphold peace agreement, urges UN Commission’, OHCHR 8 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/south-sudans-leaders-must-avert-another-deadly-crisis-and-uphold-peace?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/south-sudans-leaders-must-avert-another-deadly-crisis-and-uphold-peace?sub-site=HRC).

toe.⁴⁴ Terwijl de kabinetsbezuinigingen leidden tot het voornemen om de Nederlandse ambassade in Juba te sluiten (juist grotendeels vanwege de hoge kosten voor het mitigeren van veiligheidsrisico's),⁴⁵ deelt de commissie haar bevindingen dat het gebruik van seksueel geweld blijft bestaan, zowel binnen als buiten conflicten; dat hoge functionarissen buitengerechtelijke executies blijven goedkeuren, en dat de gedwongen rekrutering en ontvoering van jongens en meisjes voor gevechten of seksuele slavernij ongecontroleerd doorgaan.⁴⁶

Rassendiscriminatiecomité

Op 21 maart 2025 was de Internationale Dag voor de Uitbanning van Rassendiscriminatie en het zestigjarig jubileum van de totstandkoming van het CERD. Om deze gelegenheid te markeren hield de voorzitter van het comité, Michal Balcerzak, een toespraak bij de algemene vergadering van de VN.⁴⁷ In zijn speech vestigde de voorzitter aandacht op huidige conflicten met etnische dimensies. Daarnaast riep hij in dit zestigjarige jubileumjaar de staten op om volledig samen te werken met het CERD en de aanbevelingen effectief uit te voeren om geweld tegen mensen op basis van hun nationale of etnische afkomst te voorkomen en te beëindigen.⁴⁸ Ook signaleerde de voorzitter de opleving van politieke platforms en organisaties die ideeën van raciale superioriteit promoten. 'Racistische en xenofobe uitlatingen nemen niet alleen toe, maar worden ook aangemoedigd door sommige politici en publieke figuren. Dit is niet het moment om te zwijgen'⁴⁹, aldus de voorzitter. In dit kader moedigt hij de CERD-verdragsstaten aan om organisaties te veroordelen die raciale superioriteit verspreiden en strengere maatregelen te nemen om racistische haat zaaiende uitlatingen, ook op sociale media platforms, effectief te voorkomen en te bestrijden.⁵⁰

Verder publiceerde het Comité een landenrapport over onder andere Oekraïne.⁵¹ Het Comité uitte zorgen over het feit dat deze lidstaat de verdragsrechten niet kan garanderen, gezien de aanhoudende oorlog en het feit dat Oekraïne geen effectieve controle heeft over bezette gebieden. Ook is het bezorgd over het ontbreken van informatie over gevallen van discriminatie tegen

44 'South Sudan's leaders must avert another deadly crisis and uphold peace agreement, urges UN Commission', *OHCHR* 8 maart 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/03/south-sudans-leaders-must-avert-another-deadly-crisis-and-uphold-peace?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/03/south-sudans-leaders-must-avert-another-deadly-crisis-and-uphold-peace?sub-site=HRC).

45 'Brief van de minister van Buitenlandse Zaken aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal – Adequaat postennetwerk in tijden van taakstelling', *Tweede Kamer der Staten-Generaal* 17 april 2025, beschikbaar via [tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D17727](https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2025D17727).

46 'UN Commission's inquiry finds South Sudan's leaders fuelling violence, obstructing peace, and perpetuating gross human rights violations', *OHCHR* 28 februari 2025, beschikbaar via [ohchr.org/en/press-releases/2025/02/un-commissions-inquiry-finds-south-sudans-leaders-fuelling-violence?sub-site=HRC](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/02/un-commissions-inquiry-finds-south-sudans-leaders-fuelling-violence?sub-site=HRC).

47 'Statement by the Chair of CERD to the UN General Assembly during the commemorative plenary meeting on occasion of the International Day for the Elimination of Racial Discrimination', *OHCHR* 21 maart 2025.

48 'Statement by the Chair of CERD to the UN General Assembly during the commemorative plenary meeting on occasion of the International Day for the Elimination of Racial Discrimination', *OHCHR* 21 maart 2025.

49 'Statement by the Chair of CERD to the UN General Assembly during the commemorative plenary meeting on occasion of the International Day for the Elimination of Racial Discrimination', *OHCHR* 21 maart 2025.

50 'Statement by the Chair of CERD to the UN General Assembly during the commemorative plenary meeting on occasion of the International Day for the Elimination of Racial Discrimination', *OHCHR* 21 maart 2025.

51 'UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination publishes findings on Gabon, Kyrgyzstan, Mauritius, Republic of Korea and Ukraine', *OHCHR* 9 mei 2025.

mensen van Afrikaanse, Aziatische, Midden-Oosterse en Latijns-Amerikaanse afkomst tijdens hun pogingen om de staat te ontvluchten en zich te verplaatsen naar buurlanden.⁵² Het Comité maakt zich daarnaast zorgen over meldingen van haatmisdrijven, intimidatie en georganiseerde gewelddadige aanvallen op Roma-gemeenschappen die in 2018 plaatsvonden, waaronder moordpartijen en vernieling van eigendommen, gepleegd door georganiseerde burgerwachten, zoals de Gemeentelijke Garde van Kiev.⁵³ Het Comité riep de lidstaat op om bovengenoemde incidenten te onderzoeken, de verantwoordelijken te vervolgen en ervoor te zorgen dat zij op passende wijze worden berecht.⁵⁴

Het Comité voor Rechten van Migrerende Werknemers en hun Familieleden

Tijdens zijn veertigste zitting heeft het Comité voor migrerende werknemers (CMW) zijn bevindingen over Jamaica, Mexico en Niger gepubliceerd.⁵⁵ Alle drie rapporten herhalen dat migratiebeheer gebaseerd moet zijn op mensenrechtenbeginselen, zoals non-refoulement, bescherming van migranten en kwetsbare personen, en hervorming van verouderde wetgeving.⁵⁶ De drie staten moeten de bescherming van kwetsbare groepen en personen, waaronder kinderen en personen met een handicap, verbeteren, bijvoorbeeld door te voorkomen dat kinderen worden gescheiden van hun gedetineerde migrantenouders (Jamaica), door verlating te voorkomen (Niger) en door bescherming voorrang te geven boven handhaving (Mexico).⁵⁷ Mexico werd bekritiseerd vanwege het inzetten van militairen en particuliere actoren bij de handhaving van migratie, wat blijkt geeft van een gebrek aan verantwoordingsplicht en toezicht op de mensenrechten. Hetzelfde geldt voor Niger, waar na de ontbinding van de nationale mensenrechtencommissie geen toezichtmechanismen meer bestaan.⁵⁸

Het CMW heeft ook zijn *General Comment* nummer 6 gepubliceerd over de convergente bescherming van de rechten van migrerende werknemers en hun gezinsleden door middel van het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van de rechten van alle migrerende werknemers en hun gezinsleden en het Global Compact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie

52 'UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination publishes findings on Gabon, Kyrgyzstan, Mauritius, Republic of Korea and Ukraine', *OHCHR* 9 mei 2025.

53 'UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination publishes findings on Gabon, Kyrgyzstan, Mauritius, Republic of Korea and Ukraine', *OHCHR* 9 mei 2025.

54 'UN Committee on the Elimination of Racial Discrimination publishes findings on Gabon, Kyrgyzstan, Mauritius, Republic of Korea and Ukraine', *OHCHR* 9 mei 2025.

55 'Committee on the Rights of Migrant Workers Opens Fortieth Session and Meets with Civil Society Representatives', CMW, 07 April 2025; 'UN Committee on Migrant Workers publishes findings on Jamaica, Mexico and Niger', CMW, 24 April 2025.

56 'Committee on the Rights of Migrant Workers Opens Fortieth Session and Meets with Civil Society Representatives', CMW, 07 April 2025; 'UN Committee on Migrant Workers publishes findings on Jamaica, Mexico and Niger', CMW, 24 April 2025.

57 'Committee on the Rights of Migrant Workers Opens Fortieth Session and Meets with Civil Society Representatives', CMW, 07 April 2025; 'UN Committee on Migrant Workers publishes findings on Jamaica, Mexico and Niger', CMW, 24 April 2025.

58 'Committee on the Rights of Migrant Workers Opens Fortieth Session and Meets with Civil Society Representatives', CMW, 07 April 2025; 'UN Committee on Migrant Workers publishes findings on Jamaica, Mexico and Niger', CMW, 24 April 2025.

(2018).⁵⁹ De *General Comment* is een poging om de verschillende migratie sectoren op elkaar af te stemmen en verduidelijkingen, toelichtingen en richtlijnen te geven over beide, aangezien het verdrag en het Global Compact weliswaar uniek zijn, maar elkaar sterk aanvullen en versterken om het migratiebeleid te verbeteren en de rechten van alle migranten te bevorderen en te beschermen.⁶⁰

Het Global Compact is een niet-bindend samenwerkingskader dat in 2018 door de Algemene Vergadering van de VN is aangenomen.⁶¹ Met zijn visie, leidende beginselen en 23 doelstellingen beoogde het de internationale samenwerking te ondersteunen, een uitgebreid instrumentarium voor staten te bieden, staten flexibiliteit te bieden om de uitvoering van migratiebeleid af te stemmen op hun eigen migratiesituatie, en de bescherming van reguliere migratie en migranten in kwetsbare situaties te waarborgen.⁶²

Het Comité tegen foltering en het Subcomité voor de preventie van foltering (SPT)

Het Comité tegen foltering (CAT) heeft in mei zijn 87e zitting afgesloten en zijn bevindingen over Armenië, Frankrijk, Mauritius, Monaco, Turkmenistan en Oekraïne gepubliceerd.⁶³ Alvorens de overeenkomsten en de belangrijkste punten uit de verslagen te presenteren, verklaarde de voorzitter dat het comité nog steeds niet op de hoogte was gebracht of de twee voor 2025 geplande zittingen zouden plaatsvinden vanwege de liquiditeitscrisis.⁶⁴ Wat de belangrijkste punten in de verslagen betreft, werd alle staten gevraagd en aanbevolen hun detentieomstandigheden te verbeteren vanwege een aantal problemen, waaronder overbevolking, ongeschikte faciliteiten, systematisch misbruik en het ontbreken van wettelijke waarborgen (zoals dat slachtoffers toegang tot de rechter moeten hebben).⁶⁵

Wat de medeplichtigheid aan schendingen van de mensenrechtenwetgeving betreft, is Oekraïne interessant omdat aan de ene kant werd erkend dat het land met bijzondere uitdagingen te kampen heeft als gevolg van de 'grootschalige agressie en bezetting van zijn grondgebied' door Rusland, terwijl het comité aan de andere kant zijn zorgen uitte over berichten over foltering, mishandeling en andere schendingen van de rechten van Russische krijgsgevangenen.⁶⁶ Het comité benadrukte dat geen enkele uitzonderlijke omstandigheid als rechtvaardiging kan

59 'Committee on Rights of Migrant Workers Launches General Comment on the Convergence of the Migrant Workers' Convention and the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration', CMW, 15 April 2025.

60 'General Comment on the Convergence of the Migrant Workers' Convention and the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration', CMW, 15 november 2024.

61 'General Comment on the Convergence of the Migrant Workers' Convention and the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration', CMW, 15 november 2024.

62 'General Comment on the Convergence of the Migrant Workers' Convention and the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration', CMW, 15 november 2024; IOM, 'Global compact for safe, orderly and regular migration', beschikbaar via <https://www.iom.int/global-compact-migration>.

63 'UN Committee against Torture publishes findings on Armenia, France, Mauritius, Monaco, Turkmenistan and Ukraine', CAT, 2 mei 2025.

64 'Committee against Torture Concludes Eighty-Second Session', CAT, 2 mei 2025.

65 UN Committee against Torture publishes findings on Armenia, France, Mauritius, Monaco, Turkmenistan and Ukraine', CAT, 2 mei 2025.

66 'Experts of the Committee against Torture Praise Measures to Prevent Torture in Ukraine, Ask about Alleged Torture of Russian Prisoners of War and Reports of Corruption and Torture in Prisons', OHCHR 25 april 2025.

worden aangevoerd voor foltering en dat het verbod op foltering niet onderworpen is aan wederkerigheid.